

КЛАСИФІКАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НИМИ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

© Помірко Н.М., 2010

Наведено та проаналізовано класифікацію логістичних витрат промислового підприємства, аргументовано потребу в їхньому відображенні в обліку витрат діяльності підприємства. Показано необхідність і можливість управління логістичними витратами.

In this article logistics costs classification of industrial enterprise are considered and analyzed, the necessity of its researching in enterprise performance costs accounting is argued. The necessity and possibility of logistics costs management are showed.

Постановка проблеми. Для більшості промислових підприємств та підприємств гуртовороздрібною торгівлі завдання та процеси логістики становлять значну частину сукупних витрат, які являють собою логістичні витрати підприємства. Загалом, логістичні витрати на промислових підприємствах становлять від 5 до 45 % від обсягу продажів залежно від виду бізнесу, географічного масштабу діяльності і співвідношення вагових та цінових характеристик матеріальних ресурсів і готової продукції. Частка логістичних витрат зростає у разі ускладнення ланцюгів постачання, змін у системі замовлень, зростання вимог клієнтів до якості обслуговування тощо. Однак найголовнішою специфікою логістичних витрат є те, що вони не виділяються у традиційному бухгалтерському обліку витрат підприємства, а трактуються як накладні, тобто відображаються в складі інших витрат та як постійні. Це значно ускладнює їхню коректну ідентифікацію, оцінювання та своєчасне раціональне управління ними у межах сукупних витрат підприємства і відповідно, процес управління ними. Окрім того, тенденція зростання логістичних витрат підприємств порівняно із зростанням доходів, підвищенням собівартості, забезпеченням ефективності господарювання в умовах дедалі гострішої конкуренції зумовлює практичну значущість та актуальність розроблення механізмів ідентифікації, аналізу та оцінювання логістичних витрат з метою підвищення ефективності логістичної системи на підприємстві. Тому, саме задля виокремлення логістичних витрат, необхідно здійснювати їх розгляд за класифікаційними ознаками, що дасть змогу не тільки структурувати логістичні витрати, а й планувати необхідний рівень прийняттого складу і структури витрат на майбутнє, обліковувати, аналізувати, контролювати і регулювати їхню величину та рівень за умов конкретного розрахунку, виявляти резерви оптимізації логістичних витрат у логістичних ланцюгах, оскільки існують приховані логістичні витрати, а також здійснювати ефективне управління ними з позиції загальної ефективності діяльності промислового підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Поняття видів витрат та їх обліку розкрито в працях вітчизняних авторів (Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук [1, с. 17, 100]), які роз'яснюють сутність та різні види обліку в господарській діяльності підприємств, а також їх роль в класифікації та розподілі витрат підприємства. Структуру та розмір логістичних витрат промислового підприємства вітчизняні та зарубіжні науковці зазвичай розглядають як відсоток від обсягу продажів готової продукції, як частку в структурі сукупних доходів та сукупних витрат підприємства, а також у процентному відношенні до ВВП країни [2, с. 178–179; 3,4]. Причому така структуризація дає змогу ідентифікувати структурні тренди щодо зростання чи зменшення певних часток логістичних витрат в динаміці загалом. Питання класифікації логістичних витрат промислового підприємства розглядали і досліджували в своїх працях як вітчизняні, так і зарубіжні вчені та науковці, а саме: Є.В. Крикавський [5, с. 244], А.М. Гаджинський [6], С.М. Нікшич [2, с. 183–188], А.Н. Родніков [7, с. 68]. Необхідність та сутність

ідентифікації та оцінювання логістичних витрат промислових підприємств досліджували у своїх працях такі вітчизняні вчені, як С.М. Нікшич [1, с. 180–182] та Є.В. Крикавський [3, с. 242]. Однак недостатню увагу як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, приділяють управлінню логістичними витратами промислових підприємств. Серед вітчизняних вчених, що займалися дослідженням цього питання, можна відзначити Є.В. Крикавського [3, с. 242], С.В. Мішину та О.Ю. Мішина [8], які розробили принципи управління логістичними витратами.

Формування цілей статті. Розкрити специфіку логістичних витрат підприємства, навести та проаналізувати їхню класифікацію у формуванні системи управління ними на промисловому підприємстві. Аргументувати необхідність та можливість управління ними.

Виклад основного матеріалу. Економічна ефективність діяльності підприємства і його конкурентоспроможність залежить від ефективної системи обліку витрат, яка охоплює і логістичні витрати. Однак логістичні витрати підприємства у сучасній системі обліку досі ще не виокремлено, тому увагу необхідно приділити сутності та ідентифікації цих витрат у складі інших витрат підприємства. Згідно з дослідженнями вітчизняного науковця С.М. Нікшич, для логістичних витрат характерне [1, с. 180–181]:

- роздрібнення серед багатьох груп витрат окремих процесів, фазових поділів тощо;
- наявність значної частки у загальних витратах підприємств, що постійно зростає;
- змінність їхніх величин в окремих періодах;
- незбіг відповідальності за формування цих витрат в організаційних підрозділах підприємства із сутністю витрат, визнаних в теорії обліку, що спричиняє складність їхньої реєстрації та практичне управління ними;
- слабка структурованість логістичних витрат, яка аргументується поділом їх на реальні та очікувані, а також проблемним виокремленням логістичних витрат із загальних витрат підприємства.

Саме названі вище особливості логістичних витрат зумовлюють проблеми їхньої ідентифікації та оцінювання в економічній системі підприємства. Тому ідентифікація та оцінювання логістичних витрат повинні передбачати: виявлення усіх науково визнаних та обґрунтування практично необхідних складових логістичних витрат, згідно з їхнім класифікаційним поділом; аргументована послідовність розрахунку усіх елементів складових логістичних витрат та ідентифікації їх величин; облік та аналіз слабкоструктурованих складових логістичних витрат; оцінювання рівня логістичних витрат підприємства (рис. 1) [1, с. 181–182].

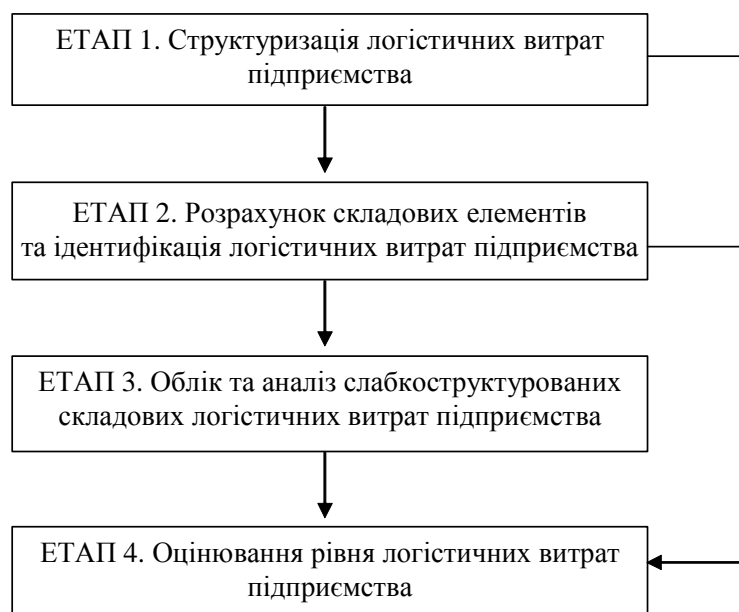

Рис. 1. Процес ідентифікації та оцінювання логістичних витрат підприємств
Джерело [1, с. 181–182]

Дослідження, виконані професором Гербертом В. Девісом, й оприлюднені на щорічній конференції Council of Logistics Management у США в 2009 році, показали, що витрати підприємств, пов'язані з логістикою, становлять до 45 відсотків у структурі загальних та адміністративних витрат підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Логістичні витрати підприємства у структурі доходів і витрат

Частки логістичних витрат у структурі доходів і витрат підприємства	Значення, %
Частка логістичних витрат у структурі сукупних доходів підприємства	7–16
Частка логістичних витрат у структурі адміністративних витрат підприємства	10–35
Частка логістичних витрат у структурі загальних витрат підприємства	20–45

Джерело: доопрацьовано на підставі [4]

Згідно з дослідженнями експертів щороку українські підприємства витрачають на логістику від 10 млрд. дол. США і, щонайменше третина цієї суми витрачається нерационально. У ЄС і США логістичні витрати становлять 12–16 % внутрішнього валового продукту, у Китаї – 26 %, у Японії – 6 %. Місце України у цьому списку приблизно між Китаєм і Європою. За підрахунками експертів, в Україні на перевезення, зберігання продукції та сировини компанії витрачають близько 15 % ВВП [3].

Як бачимо з вищенаведених цифр, логістичні витрати є доволі значними, щоб залишатися непоміченими, і ключова проблема виникає під час виділення логістичних витрат, і полягає в тому, що традиційна бухгалтерська практика класифікації та обліку основних видів витрат, як правило, не містить інформації для виділення витрат, пов'язаних з логістичними процесами. Інакше кажучи, логістичні витрати зводяться в інші групи витрат підприємства, наприклад, накладні постійні витрати підприємства, а це не дає змоги виконати їх ідентифікацію, оцінку, детальний аналіз, виявити резерви для оптимізації логістичного ланцюга та покращити рівень ефективності функціонування логістичної системи загалом. Такої самої думки дотримується професор Є.В. Крикавський, зазначаючи, що логістичні витрати, як сума витрат на здійснення логістичних процесів в окреслених межах переміщення матеріальних потоків, не виділяються з обліку витрат підприємства. Це, своєю чергою, ускладнює оцінювання їх рівня, як і оцінювання їх ефективності. Тому важливо визначити критерії (ознаки) класифікації (поділу) логістичних витрат [9, с. 307]. Традиційно логістичні витрати можна оцінити:

- за місцем виникнення;
- за носіями витрат;
- за аналітичними рахунками витрат;
- за фазами логістичного процесу тощо.

Так, місцями виникнення витрат можна вважати місця виконання логістичних функцій: складування матеріалів, транспортування матеріалів, внутрішньозаводське транспортування, складування готових виробів, пакування готових виробів тощо. Класифікація логістичних витрат за фазами логістичного процесу, по-перше, може подаватися з погляду фаз виробництва (постачання, виробництво, збут); по-друге, з погляду станів логістичного процесу, таких як рух (переміщення), спокій (запас), процес у “задумі” (інформація і рішення про процес). Використання тієї чи іншої ознаки класифікації передусім залежить від цілей дослідження. Так, у концепції управлінського обліку доцільно використовувати поділ логістичних витрат за елементами, фазами та місцем виникнення. Однак, ставлячи завдання прийняття системних логістичних рішень, до уваги треба брати не тільки фактичні логістичні витрати, але також і очікувані, тобто користуватися категорією загальних логістичних витрат не у фактичному, а в глобальному вимірі.

Викладені основи класифікації логістичних витрат підприємства схематично подано у табл. 2 [9, с. 309].

Класифікація логістичних витрат

Ознаки класифікації	Структура	Цілі
За елементами згідно з планом рахунків	1. Матеріальні витрати 2. Витрати на оплату праці 3. Відрахування на соціальні заходи 4. Амортизація 5. Інші операційні витрати	
За формами та місцем виникнення	1. Витрати у постачанні, відділі: • постачання; • складів; • транспорту. 2. Витрати у виробництві, відділі: • управління виробництвом; • внутрішній транспорт. 3. Витрати у дистрибуції: • збуту; • транспорту; • складів.	
За логістичними функціями	1. Витрати обслуговування замовлення 2. Витрати транспортування. 3. Витрати складування. 4. Витрати управління запасами. 5. Витрати пакування. 6. Витрати обслуговування споживача	
За сферами переміщення матеріального потоку	1. Витрати фізичного потоку 2. Витрати запасів 3. Витрати інформаційних процесів	
За характером змінності	1. Постійні витрати: • амортизація основних засобів; • грошові видатки на податки виплати. 2. Змінні витрати: • витрати праці; • витрати за кредитами; • витрати палива та енергії.	
За джерелом переміщення	1. Власні витрати. 2. Витрати логістичного аутсорсингу	

Джерело [9, с. 309]

Як вже зазначалося вище, питання логістичних витрат вивчало і досліджувало чимало зарубіжних і вітчизняних вчених і науковців, тому виділяють декілька класифікацій логістичних витрат підприємства. Для прикладу, за класифікацією А.Н. Роднікова до них належать:

- транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ);
- витрати на формування та зберігання запасів;
- адміністративні витрати.

Частина ТЗВ залежить від річної кількості замовлень, решта ТЗВ (приймальні витрати, транспортні витрати тощо) – від розміру партії поставки. Елементи логістичних витрат наведено у табл. 3 [7, с. 68].

Види логістичних витрат

Транспортно-заготівельні витрати	Витрати на формування та зберігання запасів	Адміністративні витрати
<ul style="list-style-type: none"> – витрати на формування мережі, вибір та оцінювання постачальників; – транспортні витрати; – оплата послуг зв'язку – представницькі витрати, відраджень; – нестачі в дорозі в межах норм природного збитку 	<ul style="list-style-type: none"> – витрати на здійснення інвентаризації; – кредитні ставки на поповнення оборотних засобів; – витрати зберігання; – вартість ризиків (страхові платежі, ставки страхових премій) 	<ul style="list-style-type: none"> – частина загальних адміністративних витрат, яка виникла у логістичній службі фірми або віднесена на неї при розподілі: заробітна плата працівникам логістичної служби, амортизаційні відрахування на офісні меблі та оргтехніку

Джерело [7, с. 68]

Однак ця класифікація була розроблена автором на початках розвитку науки про логістику, тому вона не є досконалою і потребує доопрацювань і внесення коректив. Найістотніші зауваження щодо внесення змін такі:

- витрати на формування мережі доцільніше було б включити в склад витрат на формування та зберігання запасів;
- вибір та оцінка постачальників більше стосується адміністративних витрат. Те саме стосується і оплати послуг зв'язку;
- така категорія витрат, як кредитні ставки на поповнення оборотних засобів, швидше стосуватиметься групи витрати капіталу, які також включають втрачені можливості підприємства;
- до витрат на формування та зберігання запасів доцільно включити складські витрати;
- не виділено витрат, пов'язаних з обслуговуванням запасів.

Згідно із ще однією класифікацією витрат промислового підприємства, пов'язаних зі здійсненням логістичних процесів, виділяють три групи витрат, що утворюються у логістичній системі і потребують оптимізації відповідно до встановлених критеріїв цієї системи [10]:

1. Витрати, пов'язані з організацією замовлення і його реалізацією, оплата всіх послуг з доставки товарів на склад. Вони можуть залежати від річного обсягу діяльності, організації підприємства, від величини замовлення.

2. Витрати на зберігання: постійні витрати (оренда) та змінні (залежать від рівня запасів) – складські витрати, витрати на переробку товарних запасів, витрати від псування тощо. Під час розрахунків користуються питомою величиною витрат зберігання, що дорівнює витратам на одиницю збереженого товару за одиницю часу. Передбачається, що витрати зберігання за календарний період пропорційні до розміру запасів і тривалості періоду між замовленнями.

3. Витрати, пов'язані з дефіцитом: виникають, коли на постачальницько-збутову організацію покладається матеріальна відповідальність за незабезпечення споживачів і за відсутність замовлення. Наприклад, при незадоволеному попиті стягується штраф за порушення термінів постачання.

Автор навіть класифікацію логістичних витрат підприємства, які можна зарахувати лише до однієї категорії витрат, а саме – витрат запасів (витрати замовлень, витрати утримання і витрати вичерпання запасів).

Вище було наведено класифікації логістичних витрат промислового підприємства, які виникають у логістичних ланцюгах і підлягають структуризації та управлінню з боку керівництва задля підвищення ефективності логістичної системи підприємства загалом. Однак під час виконання логістичних операцій виникають і приховані логістичні витрати, які також впливають на ефективність діяльності підприємства. Основними зонами виявлення прихованих витрат є такі [11]:

- Складські витрати. Більшість підприємств мають невикористані можливості значно знижувати прямі логістичні витрати на робочу силу навіть на тих складах, де вже використовуються системи

управління складами (Warehouse Management System – WMS). Новітні технології та передовий досвід дають змогу досягти більшої ефективності, ніж було можливо у недавньому минулому.

- **Інвентаризаційні витрати.** Витрати, пов'язані з пересортуванням і втратами товару (пропажі, брак складської обробки тощо), можуть бути значно знижені й мають прямий вплив на витрати і прибутковість промислового підприємства.

- **Транспортні витрати.** Частка прихованих витрат значно змінюється залежно від виду транспорту, який підприємство використовує, та системи управління транспортом (Transportation Management System – TMS). Багато організацій мають потенціал для зниження сукупних транспортних рахунків на 10–25 %, що часто означає виявлення мільйонів доларів прихованих витрат.

- **Інші логістичні витрати.** Під цим видом витрат мають на увазі витрати, пов'язані з обслуговуванням клієнтів, експедиторські витрати та інші витрати, на які можна вплинути.

- **Структурні логістичні витрати.** Удосконалення логістичних процесів та підвищення продуктивності дає змогу скоротити витрати в усьому логістичному ланцюгу.

Наведена вище класифікація прихованих витрат також потребує певних виправлень та коректив. Поняття інвентаризаційних витрат використовувалось у недалекому минулому за відсутності процесів комп'ютеризації обліку на складах підприємств. Сьогодні ці проблеми і, відповідно витрати, можна зменшити і усунути за допомогою комп'ютеризації складських процесів, що дає змогу відслідковувати рух товарів, їх стан, кількість тощо.

Існування різних видів витрат пояснює, чому у сучасній економіці зростають витрати на логістику загалом. Очевидно, що, з одного боку, це зумовлено розвитком логістики та розширенням сфер її впровадження в діяльність підприємств, а з іншого боку – нераціональністю здійснюваних логістичних витрат. Цей факт зумовлює необхідність управління логістичними витратами на рівні підприємства задля зниження їх частки у валовому внутрішньому продукті. Як показує зарубіжний досвід управління логістичними витратами, на Заході підприємства, працюючи з рентабельністю менш ніж 10 %, готові витрачати мільйони, щоб зменшити витрати на логістику на десяті частки відсотка. В Україні рентабельність і виробників, і роздрібних продавців у півтора-два рази вища, ніж у Європі. Приміром, у країнах ЄС нормою вважається роздрібна націнка до товару в 5–7 %, в Україні – 15–20 % [3].

Як вже говорилося вище, для ефективного управління логістичними витратами необхідно їх структурувати і виділяти. Повертаючись до вищенаведеної табл. 2, в якій автор подає класифікацію логістичних витрат підприємства, зупинимось детальніше на класифікаційній ознаці “за сферами переміщення матеріального потоку”. За цією ознакою логістичні витрати підприємства поділяють на витрати фізичного переміщення, витрати запасів і витрати інформаційно-управлінських процесів (рис. 2).

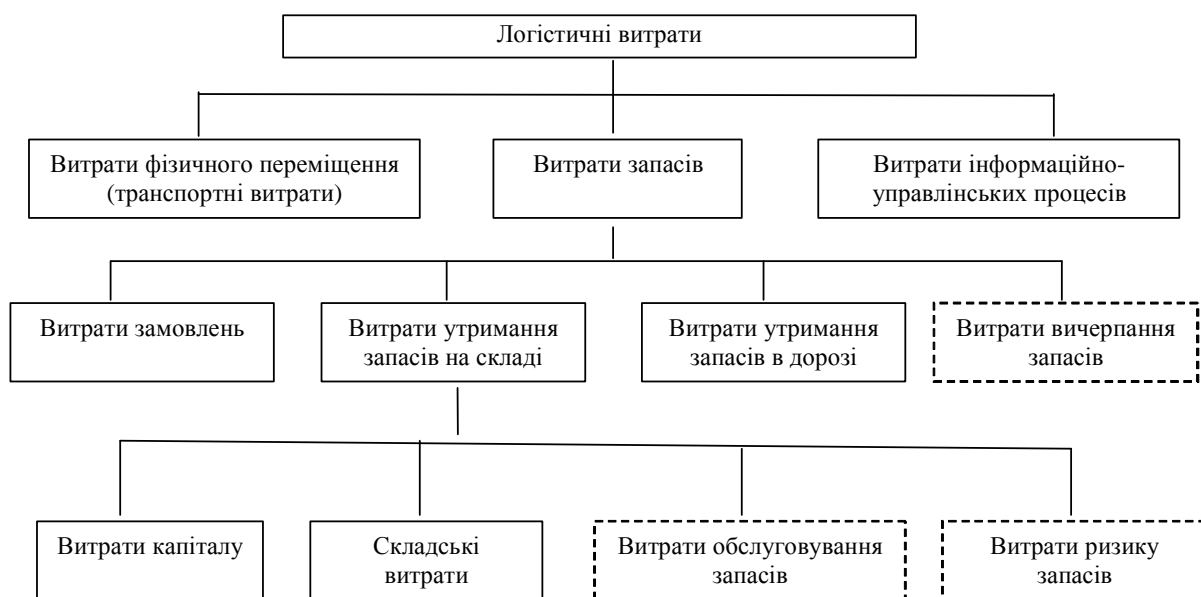

Рис. 2. Структуризація логістичних витрат
Джерело: [9, с. 543]

Такий принциповий поділ логістичних витрат промислового підприємства дає найповнішу картину щодо структуризації та ідентифікації логістичних витрат. Окрім того, витрати фізичного переміщення і витрати запасів становитимуть лівову частку в структурі логістичних витрат підприємства, витрати інформаційно-управлінських процесів будуть порівняно незначними. На схемі також позначено ймовірні витрати, облік яких не передбачений, однак їх необхідно врахувати при прийнятті управлінських рішень. Деталізована структуризація логістичних витрат дасть змогу визначити чинники, що формують витрати та можливість їх змінюваності (змінювані або незмінювані чинники), ступінь істотності та значущості логістичних витрат, а також дасть змогу управляти ними на всіх етапах здійснення логістичних операцій.

Користуючись схемою, наведеною на рис. 2, опишемо можливість мінімізації логістичних витрат на основі виконаної структуризації логістичних витрат. Розглянемо витрати капіталу, які входять до складу витрат утримання запасів і розраховуються через встановлення відсоткової ставки відносно вартості запасу. Очевидно, що ставка є незмінним чинником, встановлена ринком – її величину підприємство змінити не може. Тобто вартість запасу є величиною змінною, оскільки вона залежить від кількості запасу. Кількість запасу підприємство може змінити, а саме зменшити, зменшенням рівнів поточного і страхового запасів, тобто розмір цих запасів можна звести до мінімуму і уникнути, при цьому, витрат вичерпання запасів, налагодивши сталі зв'язки, з поставальниками і перевізниками, які будуть часто і надійно поповнювати запаси. Окрім того, витрати транспортування не будуть збільшуватись зі збільшенням частоти поставок, якщо вартість транспортування включити до вартості кінцевої продукції. Аналогічно можна зробити і з іншими витратами, що виділені в структурі логістичних витрат підприємства. Першочерговими завданнями є визначення чинників, що впливають на витрати, їх характер та можливість змінюваності.

Згідно з дослідженнями вітчизняних науковців С.В. Мішиної та О.Ю. Мішина, управління логістичними витратами слід розпочати з уточнення принципів, які визначають сутність, напрями, елементи, засоби раціонального управління логістичними витратами. На їхню думку, принципи управління логістичними витратами слід розподілити на дві групи [8]:

- 1) принципи реалізації інформаційного підходу;
- 2) принципи реалізації оціночного підходу.

За своєю сутністю інформаційний підхід полягає у забезпеченні керівництва та інших зацікавлених осіб достовірною інформацією про суму, структуру, динаміку логістичних витрат задля прийняття оптимальних управлінських рішень. Цей підхід можна реалізувати за умови дотримання будь-яким суб'єктом господарювання цілої низки принципів, а саме:

– принципу ідентифікації логістичних витрат, що полягає у необхідності визначення окремих складових логістичних витрат. Ці складові логістичних витрат виділяють за функціональними сферами логістики, за місцем виникнення витрат, за їх залежністю від обсягів виробництва тощо;

– принципу ведення відокремленого обліку логістичних витрат, що передбачає відображення в обліку та звітності логістичних витрат за їх видами, а не як таких, що мають частку в загальній сумі витрат, але не показані окремо. Вітчизняна законодавча, нормативна база та практика ведення обліку не передбачає виокремлення логістичних витрат, тому на підприємстві фахівці мають самостійно розробляти порядок обліку логістичних витрат. Реалізація цього принципу сприяє підвищенню ефективності управління логістичними витратами;

– принципу об'єктивності, реалізація якого полягає у збиранні достовірної інформації про здійснення логістичних витрат. Достовірна інформація є запорукою об'єктивної оцінки ефективності логістичних витрат;

– принципу безперервності. Цей принцип вимагає постійного збирання та оновлення інформації про динаміку та структуру логістичних витрат як конкретного підприємства, так і підприємств-конкурентів, аналогічних підприємств галузі;

– принципу оперативності, що полягає в своєчасному збиранні, обробці та використанні інформації про логістичні витрати. Реалізація цього принципу впливає на своєчасність прийняття рішень щодо управління логістичними витратами.

Оцінювальний підхід полягає у забезпеченні достовірної, своєчасної та комплексної оцінки логістичних витрат підприємства з метою прийняття оптимальних управлінських рішень. Оцінювальний підхід до управління логістичними витратами може бути реалізований за умови дотримання таких принципів, як:

– принцип науковості, що ґрунтується на здійсненні оцінки структури, динаміки, ефективності логістичних витрат та якості управління ними з урахуванням об'єктивних економічних законів, рівня розвитку вітчизняної та закордонної економічної думки, наявного методичного забезпечення;

– принцип системності. Системність у логістиці означає розгляд логістичної системи як сукупності взаємопов'язаних і взаємодіючих підсистем та елементів, в яких можуть здійснюватися логістичні витрати. Управління логістичними витратами слід розглядати в контексті його підпорядкування загальній меті функціонування підприємства;

– принцип комплексності. Логістичні витрати – це лише один з чинників, що визначає ефективність логістичної діяльності. Принцип комплексності передбачає управління не тільки логістичними витратами, а й іншими логістичними активами. Крім того, кінцевою метою управління логістичними витратами має бути оптимізація не окремих їх видів, а мінімізація їх загальної суми;

– принцип гнучкості полягає в тому, що управлінські дії щодо оптимізації логістичних витрат мають бути адаптовані до динамічних умов функціонування підприємства;

– принцип ефективності передбачає здійснення лише таких логістичних витрат, які дають підприємству змогу отримати позитивний фінансовий результат, тобто при здійсненні логістичної діяльності одержаний прибуток має перевищувати логістичні витрати.

Систематизація принципів управління логістичними витратами дає змогу застосовувати їх диференційовано щодо конкретного підходу, тобто як в процесі збирання інформації про логістичні витрати (інформаційний підхід), так і в процесі прийняття логістичних рішень (оцінювальний підхід). Отже, уточнення принципів управління за рахунок їх систематизації дає змогу підвищити наукову обґрунтованість механізмів, систем, алгоритмів управління логістичними витратами, створюваних для досягнення поставлених цілей і задач [11].

Однак слід пам'ятати, що перед тим, як почати оптимізувати і управляти логістичними витратами, необхідно привести до ладу саму логістичну систему підприємства. На думку експертів, найчастіша помилка вітчизняних підприємств – субоптимізація, тобто створюється відділ логістики, що відповідає лише за частину функцій і, наприклад, починає поліпшувати роботу складу, забуваючи про неустойки за простоювання транспорту. Відповідно таке підприємство втрачає клієнтів через протерміновані замовлення. Ще один приклад – багато власників намагаються заощадити на певній логістичній операції і випускають з уваги весь ланцюжок. Наприклад, зменшують запаси сировини та готового товару на складі, щоб не будувати нові сховища у разі зростання виробництва, забуваючи про збільшення витрат на перевезення дрібними партіями. Або, навпаки, завалюють склади сировиною і продукцією, заощаджуючи на перевезеннях, але не враховують зростання витрат на зберігання. Слід пам'ятати головний принцип – першочергово оптимізувати логістичну систему потрібно загалом, а не якусь її частину. Крім того, на багатьох підприємствах функція логістики або залишається децентралізованою, або не має повноважень. Диспетчерів транспорту називають логістами, і на цьому реструктуризація закінчилася; або логістичний відділ створено, але йому не підпорядковано перевезення, зберігання і планування. Відтак плани виробництва складають планово-економічні відділи, план перевезень – автопарк, закупівельники купують, склади завантажені замовленням. Отже, про ці всі вищеперелічені помилки слід пам'ятати під час управління логістичними витратами [12].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Враховуючи сучасні тенденції утворення логістичних витрат на промислових підприємствах, можна зробити висновки на підставі виконаних у статті досліджень:

1. Враховуючи специфіку логістичних витрат, що полягає в складності відображення їх в обліку витрат підприємства, розглянуто класифікації логістичних витрат, розроблені вітчизняними та зарубіжними науковцями, що дасть змогу їх ідентифікувати, оцінити та здійснювати подальше управління ними.

2. Запропоновано корективи до розглянутих класифікацій логістичних витрат, розроблених вітчизняними і зарубіжними науковцями.

3. Описано на прикладі можливість мінімізації логістичних витрат за допомогою їх детальної структуризації та визначення чинників, що впливають на їх виникнення та управління.

4. Запропоновано системи принципів управління логістичними витратами промислового підприємства, які можна застосовувати диференційовано щодо конкретного підходу на всіх етапах управління логістичними витратами.

У ході дослідження були виявлені такі напрями і перспективи подальших досліджень:

1. Дослідити умови функціонування логістичних систем та управління логістичними витратами на вітчизняних підприємствах, виконавши маркетингові дослідження.

2. Дослідження та впровадження обліку логістичних витрат у традиційному бухгалтерському обліку сукупних витрат підприємства.

Отримані результати можуть бути використані промисловими підприємствами різних галузей, які впровадили або планують впроваджувати логістичну концепцію управління для обліку та управління логістичними витратами.

1. Бутинець Ф.Ф., Чижевська Л.В., Герасимчук Н.В. *Бухгалтерський управлінський облік: Навч. посіб.* – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 448с. 2. Васелевський М. та інші. *Економіка логістичних систем.* – Львів: Вид-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2008. – 596 с. 3. Бережанський А. *Ринки та компанії // Український діловий тижневик “Контракти”, 2008 (№ 47).* 4. *Council of Logistics Management Conference, Annual Report, 2009.* 5. Крикавський Є.В. *Логістичне управління: Підручник.* – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2005. – 684 с. 6. Гаджинский А.М. *Логистика: ученик для высших и средних специальных учебных заведений.* – 2-е изд. – М.: Информационно-внедренческий центр “Маркетинг”, 1999. – 228 с. 7. Ларіна Р.Р. *Логістика: Навч. посіб.* – Д.: ВІК, 2005. – 335 с. 8. Мішина С.В. *Принципи управління логістичними витратами // Вісник ХНЕУ, 2009 (№ 11).* 9. Крикавський Є. *Логістика для економістів: Підручник.* – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2004. – 443 с. 10. www.refine.org.ua. 11. Михальчик Л.Ю., М.О. Микитин. *Аналіз впливу логістичних витрат на ефективність функціонування логістичної системи // Вісник ХНУ, 2009(1).* 12. Бережанський А. *Чумацький шлях // Український діловий тижневик “Контракти”, 2008 (№ 47).*